

Decernik

Leto II. (IX.), šte. 40

Maribor, sobota 18. februarja 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prošernova ulica št. 4

Pribičević pozvan na dvor

NEPRIČAKOVANA NOVA POOSTRITEV KRIZE. HOMATIJE IN RAZPRTIJE V DEMOKRATSKEM KLUBU. — TEŽAVEN POLOŽAJ VUKIČEVIĆA. MOŽNOST, DA VRNE MANDAT.

BEOGRAD, 18. februarja. Kljub splošnemu pričakovanju tudi danes dopoldne kriza še ni bila rešena. Sinoči je bila ministrska lista že takorekoč sestavljena in vladni krogi so poslali že celo v inozemstvo vest, da je novi kabinet že sestavljen, toda kljub temu kraljevi dekrat še vedno ni objavljen v uradnem listu.

Nasprotno! Današnji dopoldan je potekel ob velikanski notranji politični negotovosti in napetosti. Vsa znamenja namreč kažejo, da je včerajšnji spor med Davidovičem in demokratskimi ministri zavzel ostrejšo obliko, kakor se v splošnem priznava.

Bivši demokratski ministri so danes zopet revoltirali in odklonili vsako nadaljnje sodelovanje v novem kabinetu, ako ne bi bili zopet sprejeti polnoštevilno v novo vlado. Radi teh razmer Davidovič danes novinarjem ni hotel dati sploh uobeneh izjav.

Ob 9. dop. se je vršila med Vukičevićem in Davidovičem enourna konferenca. Po konferenci je Davidovič lakonično izjavil: »Ne vem nič! Vprašajte ministrskega predsednika, ako hočete!« Na vprašanje, ali je pričakovati za danes sestavo vlade, je pripomnil: »Morda, morda pa tudi ne!« Ta redkobesednost vodje demokratov je potrjevala domnevo, da se je sinočnja kombinacija vsled odpora demokratskih ministrov izjalovila. Vukičević je odšel nato na stanovanje dr. Marinkovića, pri katerem je ostal nad eno uro, ne da bi ga mogel pridobiti k dopuščanju.

Med tem se je razširila v političnih krogih vest, da je bil Davidovič že opoldne pripravljen, da uresniči svojo grožnjo, namreč da prekine vsaka nadaljnja pogajanja z radikali. Toda Vukičević je vplival na Davidoviča v tem smislu, da naj pošlje sicer v vlado svoje pristaše, demokratom pa dovoli svobodno glasovanje v skupščini. Davidovič pa je odklonil tudi ta nasvet, ker bi to imelo nedvomno za posledico razkol v demokratski stranki.

Vrh tega je Davidovič nato ponovil svojo zahtevo, da naj bo v vladi zastopana tudi Kmečko-demokratska koalicija. Vukičević je baje sicer privolil v to, izrazil pa je svoj dvom, da bi bilo vsled velikih nasprotstev, ki vladajo med njimi in voditelji Kmečko-demokratske koalicije, mogoče sporazumno delovanje v vladi.

Ob 11. dop. sta odšla Vukičević in Davidovič na dvor, kjer sta bila takoj sprejeta v avdienco. Ob 12.30 je avdienca še trajala.

BEOGRAD, 18. februarja. Avdienca ministrskega predsednika Vukičevića in vodje demokratov Davidoviča je trajala

ob 12.45. Prvi se je vrnil z dvora Davidovič, ki je bil napram novinarjem zelo rezerviran in je na razna vprašanja le odgovoril: »Vprašajte ministrskega predsednika! Jaz ne vem niti, ali je Vukičević vrnil mandat ali ne!«

Vukičević je ostal na dvoru tudi po avdienci še do 13.30. Tudi on se je vrnil silno rezerviran in slabo razpoložen in je izjavil, da stvar še ni gotova in da vlada danes še ne bo sestavljena.

V političnih krogih se je bliskoma razširila vest, da ni izključeno, da bo Vukičević vrnil mandat.

Senzacija današnjega dneva pa je, da je bil vodja samostojnih demokratov, Svetozar Pribičević, povabljen od kralja, da pride ob 5. popoldne v avdienco.

Stjepan Radić je izjavil, da se sploh poprej ne vrne v Beograd, dokler ne bo rešena kriza in sklicana narodna skupščina.

Kriza nemške kovinske industrije

V nemški kovinski industriji se je začela zopet težka kriza. Od 1. aprila do 15. maja poteče okrog 400 mezdnih pogodb in sicer 1. aprila za 200.000, 15. aprila pa za 2.250.000 kovinarjev. S koncem aprila pa zgubi veljavnost mezdana pogodba, ki velja za 800.000 kovinarjev in rudarjev. Da bi se sprejele nove mezdne pogodbe brez sporov, se ne da niti misliti. Ko je bila pred par meseci podobna kriza v enem delu nemške industrije, tudi ni moglo priti do sporazuma med podjetniki in delavskimi strokovnimi organizacijami ter je šele potom vladnega posredovanja prišlo do kratkega provizorija. Srednjemška kovinska industrija hoče že 22. t. m. omejiti obratovanje, kar je enako brezposelnosti 800.000 delavcev.

Zločin ameriških teroristov

Člani ameriške teroristične organizacije Ku-Klux-Klan so v mestu Rockville zagrešili strašen zločin. Kakih 12 zakrnikih in oboroženih članov te organizacije je prišlo ponoči pred hišo mlinarja mulata Kellema, izvleklo ga iz hiše ter postavilo ob steno. Teroristi so začeli z revolverji streljati v nesrečnega mulata kakor v tarčo. Ubili so ga samo radi tega, ker je vzel za ženo belo dekle, potomko stare anglosaške rodbine. Mulat je bil vnet katolik, rad bi se bil cerkveno poročil, a se ni mogel, ker so se vsi duhovniki bali maščevanja Ku-Klux-Klancev. Zaljubljenca sta se končno poročila civilno in dan po poroki je bil mož umorjen pred očmi mlade žene.

Rodbina stoletnikov.

V španskem mestecu Melinea pri Kartageni živi rodbina, obstoječa iz 7 članov, ki imajo že vsi nad sto let. Je to rodbina Perez, ki jo tvorijo mati in 6 otrok. Mati je stara 127 let, najmlajši sin pa 102 leti.

7. MARCA 1928

HAYDN, STVARJENJE

7. MARCA 1928

O novem dravskem kopališču

HVALEVREDNA SKRB MESTNE OBČINE ZA ZGRADBO MODERNEGA LETNEGA KOPALIŠČA. NAČRTI NAJ SE DAJO NA VPOGLED JAVNOSTI.

Maribor, 18. februarja.

Končno postaja davna želja Mariborčanov po modernem letnem kopališču vednarle resnica. S tem, da so izpeljali novi kanal iz Koroškega predmestja tik nad starim dravskim kopališčem, je mestna občina hočeš nočeš prisiljena, da že letos zgradi novo dravsko kopališče in so že v teku tozadevna pogajanja z lastniki tkzv. Schmiedererjevega posestva nad koroškim predmestjem. Poročajo že tudi o načrtu nove izpeljave ceste do tega kopališča.

Po drugih mestih se ob takih prilikah važnejših komunalnih novosti vsa javnost živo zanima za načrte in že pred udeležitvijo aktivno sodeluje s stvarno kritiko, v katero posegajo zlasti strokovnjaki. Posledice take javne polemike so vedno dobre, ker več ljudi več misli in več vidi. Posebno pa se na tak način koristijo mesta s praktičnimi rovodobnimi izkušnjami drugih krajev. V Mariboru se javnost za to kot tudi za druga podobna vprašanja mestne občine žal le redko zanima — dokler je ne zadenejo dajatve. Ker pa bo novo mestno kopališče ostalo za dolga desetletja, bi bilo pač skrajno umestno, da se pred izvedbo načrta proučijo natančno vse možnosti najprimernejše izrabe nove socialno higijske ustanove, ki bo ena najvažnejših javnih občinskih naprav. Pri tem je vse hvale vredno postopanje gradbenega urada, ki je baje že naprosil za nasvete tudi predstavništvo našega plavalnega športa v Ljubljani. Želeli bi še, da mestni stavbeni urad prouči zlasti vse podro-

bne naprave drugih bližnjih približno enako velikih mest, ki so se zadnji čas zgradile. Znano nam je, da so n. pr. lani otvorili nova letna kopališča v Linzu, Gmündu in drugih mestih Avstrije, ki se sploh skuša socialno in tujkoprometno modernizirati na vseh koncih in krajih. Nemški ilustrirani listi so prinesli tudi slike dotičnih kopališč, ki nudijo že po svoji tehnični sestavi krasno estetsko sliko, obenem pa so opremljena s potrebnim komfortom, ki ga meščan danes zahteva in potrebuje pod solncem in na zraku.

V dosedanjem kopališču je bilo opaziti, da se ga zlasti inteligenca poslužuje minimalno, ker ni bilo nikakih udobnosti. Pri mariborskem kopališču je treba pred vsem upoštevati dejstvo, da je Drava izredno mrzla in to tudi ob najtoplejšem času. V pošteveh bodo prihajale po veliki večini torej solčne in zračne kopeli, za kar naj nudi novo kopališče dovolj prostora, potrebnih ležišč in kar spada k temu: telovadno orodje in podobno.

Z ozirom na vse to bi bilo po našem mišljenju umestno, da mestni gradbeni urad javno razstavi načrte in dá vsaj novinam podrobnejše informacije, kakšno naj bi bilo novo kopališče — da se bodo mogli o načrtu posvetovati pravčasno občinski svetniki in izraziti mišljenje svojih volilcev in da bodo lahko katero rekli še tudi ostali strokovnjaki, zdravniki, sportniki, inženjerji in arhitekti, ki bodo nedvomno pokazali potreben interes za simpatično akcijo mestne občine.

Smodnik in puder

Ameriški minister za mornarico je osrečil svoje rojake z velikanskim proračunom za gradbo vojnih ladij in podmornikov. Ameriški državljani niso sprejeli ogromnih postavk tega proračuna z veseljem in minister je primoran naperjati vse sile svojega uma v zagovor svojega proračunskega predloga. Ker izrek: »Če hočeš mir, se moraš pripravljati na vojno«, ki so si ga prikojili starodavni militaristi, tudi v Ameriki ne vleče več, mora minister v opravičilo predloženih ogromnih izdatkov za oboroževanje najeti primere iz modernega življenja. Kritikom proračuna je dejal tako-le: »Kaj se vendar razburjate radi take malenkosti! Vse, kar predlagam in zahtevam, iznaša malenkost od 740 milijonov dolarjev. To je malenkost, ki ni vredna besede, ko vendar žene v Zedinjenih državah izdajo na leto dvakrat toliko za olepševalna sredstva. Smodnik je pa vendar važnejši in potrebniji od pudra.« — Ameriško ženstvo bo k tej ministri ovi trditvi zavzelo gotovo svoje posebno stališče, v splošnem je pa na stvari to-le: Smodnik in puder služita iluziji. Iluzija olepševanja je pa na vsak način boljša od iluzije uničevanja. Pravijo, da puder tudi uničuje, pa ker ga vsaka ženska uporablja po svoji prosti volji in škoduje z njim le svo-

jemu licu, je ta prah gotovo visoko nad smodnikom, ki uničuje tudi one, ki so v vsakem oziru najodločnejše proti vojnemu uničevanju.

Pismo stricu Samu

Ameriški državni sekretar za vojsko je dobil te dni pismo, ki je bilo naslovljeno na »Strica Sama v Washingtonu«. Pismo je pisala mala deklica iz Pensilvanije in se je glasilo: »Dragi stric Samo, hočem te nekaj prositi. Ako bo zopet vojna, stori vse, da mojemu očetu in stricu Oliverju ne bo treba zopet v vojake. Mati je mrtva in imam samo ta dva. Če mi napraviš to uslugo, bom zelo srečna. Tvoja Mary Stewens.« — Ameriški vojni minister Davis je poslal deklici lastnoročno sledeči odgovor: »Draga mala Mary, Stric Sam mi je izročil pismo in me naprosil, naj odgovorim nanj. Stric Sam upa, da ne bo nikdar več vojne in obljublja, da bo storil vse, da se vojne preprečijo. Rekel mi je še, da se nikar ne vznemirjaj, ker tvoj oče in stric Oliver nista več za vojake. Storil bo vse, da ne pride naša država z nikomur v konflikt. Tvoje pismo ga je zelo razveselilo. Vidi pač, da si dobra deklica in da zelo ljubiš svojega očeta in strica Oliverja. Stric Sam ti želi mnogo sreče in uspeha v življenju.«

Hans Dominik:

Oblast treh

Tudi misli Erika Truworja so potovale. Proč iz zelene doline, proti severu preko šumečega morja in širnih ledenih poljan k zasneženim skalam. Le iz daljave je čul svečenikove besede. V duhu je gradil tam na severu v ledenih daljavah že novo pribežališče. Nov dom, nenajdljiv in nenapadljiv.

Svečenik je končal. Blagoslavlja je položil roke na novoporočenčevi glavi. Svetel solnčni žarek se je prikradel prav do altolja in spletel iz zlate svetlobe krono na nevestinemu temenu.

Zopet so zabučale orglje. Svečanost je bila končana.

Avtomobili so odpeljali udeležence nazaj v Truworjev dom, kjer je bila pripravljena gostija. Sami domači

gostje: Župan iz Linnais s svojo ženo. Kraljevi sorodnik. Svobodni posestniki iz okolice Linnais s svojimi ženami.

Švedsko ženitovanje po starih običajih in navadah. Že dolga desetletja ni visoka obednica sprejela toliko gostov. Odkar je umrla Erikova mati in se je posvetil njegov oče le še znanosti in potovanju.

Sedaj pa so zaškripala tla pod koraki krepkih, visokih postav. Smeh in šale so se razlezele po prostoru in pregnale duhove, samote.

Župan Bjerkegrön je kot splošno spoštovana oseba zavzel mesto starešine in v tem svojstvu tudi pripomogel k splošnemu veselju razmahu. Sodnik Kongsholm mu je sekundiral z druge strani. Vsi pa so se pridno posluževali jedi in pijače. Župan je napil ženinu in nevesti. Sodnik ni hotel zaostati in je napil bodočim parom, ki bodo še praznovali v tej dvorani svoje ženitovanje. Prihodnji ženin da mora biti Erik. Že tisočletja da obstoja hiša

Truworjev in vedno je prešla od očeta na sina. Torej...

Končal je s pomembno gesto in izpraznil svojo čašo na nepoznano nevesto.

Ob treh se je gostija pričela. Ob šestih so še vsi sedeli. Mnogo napitnic je bilo že spregovorjenih, mnogo kozarcev že izpraznjenih. Obrazi so žareli in razpoloženje je postajalo razposajeno. Splošno hrumenje je valovilo po dvorani. Mnogokateri je govoril le radi govoričenja in ni mnogo pazil na to, ali ga je kdo poslušal ali ne.

Erik Truwor je v splošni živahnosti nepazeno zapustil svoje mesto in si zbral drug stol za Atminem hrbtom. Indijec je bil tih in molčeč ko ponavadi. Medtem, ko je govoril sodnik o bodočih ženitovanjih, je počival njegov pogled na stropu, začrnelom od starosti. In zopet ga je

v tisti sekundi navdal čuden dar gledanja v bodočnost in videl je kako ližejo plameni stare oboke.

»Tvoj rjavi tovariš je pa proketo molčeč, Erik. Pokazati mu moramo, kakšna je gostija na Švedskem. Kdor gre pri nas za moža, ne sme ostati trezen, če noče žaliti neveste.«

Smeje je debeli župan vpil v splošni hrušč te besede in je prišel k Indijcu s polno čašo. In Atma je pil. Z njim in mnogimi drugimi. Toda pijača, ki je bliščala v njegovi čaši sedaj zlatorumeno, sedaj zopet rubinastordeče, ni bila vino. Erik Truwor se je sklonil k Atmi.

»V tridesetih minutah mora Silvester odpotovati, če naj ujame zvezo z državnim letalom v Nemčijo.«

»Torej naj gre!«

Dalje prihodnjič.

Kemijski laboratorij
za industrijo, kmetijstvo in trgovino 213
MARIBOR TRG SVOBODE 3

KABARET EVROPA

od 16. t. m. nov spored. V nedeljo popoldan veliki družinski program s koncertom. 407

Dobro se boš zabaval ako obišeš koncert, ki se vrši danes in jutri v gostilni **Bender**, Pod mostom 4 Z dobrim štajerskim in dalmatinskim vinom ter pustnimi krofi priskrbljeno. 408

V gostilni **„Pri Vipavcu“**
Koroška cesta 47
se vrši 406
v soboto, dne 18. t. m.

koncert
Za dobro kuhinjo in izborna domača kakor tudi pristno dalmatinsko vino je priskrbljeno. Igra na krogle spet odprta. Za obilen obisk se priporoča **R. Benko**.

Čebelarji!
Krasen čebelni paviljon za 9 ljudstev s čebelami in več praznih kompletnih panjev à 15—40 Din se prodaja. Vprašati prihodnji nedeljo v pekrski šoli med 12. in 14. uro. 388

Galanterija, drobniarije, parfumerije, pletenine, vezenine, čevlarske potrebščine, motvoz, vrvarski in pletarski izdelki itd. na drobno in debelo
DRAGO ROSINA, Maribor, Vetrinjska ulica 26

Naznanilo!
Podpisana naznanja vlijudno vsem cenj. odjemalcem in prijateljem, da je prevzela neizpremenjeno in v polnem obsegu že 26 let obstoječo in daleč naokrog znano
specerijsko, semensko in živilsko trgovino
Ivana Sirka, Maribor, Glavni trg 12
Kakor do sedaj bom skrbela, da postrežem z najboljšim blagom p. t. odjemalcem. — Z zahvalo za zaupanje, katero se je v toliki meri izkazovalo mojemu možu, prosim, da se to zaupanje meni nakloni.
MARIJA SIRK
413

Gumijaste nogavice za krične žile se dobe v najboljši kakovosti in po najnižjih cenah pri tvrdki **A. Besednik, Vetrinjska ulica 20**
Maribor
Sedaj ko prihaja čas pomladanskih oblek dajte si čimprej blago in obleke pri tvrdki **L. Zinthauer, Glavni trg šte. 17** barvati ali kemično čistiti.
I. mariborska barvarna in kemična pralnica. Ustanovljena 1852 376 Usnjarska ul. 21—28

Abonente
sprejemam na dobro hrano. Obed po Din 7.50, večerja po Din 5.—. Brezalkoholna restavracija „Pri zvezdi“, **Rudolf Smolej, Maribor, Pod mostom 11.** 281
Spominjajte se CMD!

Dražbeni oklic
E 7051/27
5
Dne 26. marca 1928 dopoldne ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Grajska vrata, vl. št. 417. Cenilna vrednost 10.750 Din, najmanjši ponudek 7166 Din 66 para. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.
Okrajno sodišče v Mariboru
dne 9. februarja 1928
380

KRASNE FOTOGRAFIJE!
6 razglednic, že od Din 60.— naprej v najboljši izdelavi dobite pri sledečih fotografih
Dolenc, Japelj, Mayer, Makart Vlasič in Wagner. 325

HUBERTUS PLAŠČE
KUPITE NAJCENEJE PRI TVRDKI
L. ORNIK, MARIBOR
KOROŠKA CESTA 9.
VII

N
AZNANILO
Vlijudno naznanjam p. t. publiko, da sem prevzel **lekarno Karla Wolfa,** Gosposka ulica 12 ter prosim, da se tudi meni nakloni v enaki meri zaupanje, katero je vžival moj prednik. Pripominjam, da se dobijo tudi v moji lekarni bolniško-lekarniški medikamenti ter, da so drž. uradniki in upokojenci deležni 25% popusta.
Mr. Ph. Jos. Vladovič, Maribor, Gosposka ulica 12
375

Denarni zavod v Ljutomeru sprejme **blagajnika** event. upokojenega drž. uradnika in **slugo.**
Prošnje na upravnistvo lista. 371

Najbolje in najceneje se boste zabavali na zadnjem pred-pustnem koncertu, ki se vrši v nedeljo 19. t. m. v gostilni „Pri zelenem travniku“ v Melju. Z dobrimi jedili in pristnimi vini imenitno priskrbljeno. — Za obilen obisk se priporoča **gostilničar Resnik**

Kolesarji pozor!

Prihaja čas ko bo treba Vaša kolesa popraviti, emajlirati in poniklati. Vse to Vam izviši po jako nizki ceni tvrdka

Justin Gustinčič, Maribor,
167 Tattenbachova ulica 14

Brezkonkurenčne cene
Glavno zastopstvo
kvalitnih strojev
„Dürkopp“

Izvrsten in najcenejši premog!

Brezkonkurenčno — znižane cene!

„PEKLENICA“

4800 kalorij — brez kamenja — rez žlindre — malenkosten pepel — brez duha po žveplu — radi tega posebno priporočljiv za stanovanjara.

NOVE CENE:

Po vagonih, franco Murško-Sreditje . . . Din 26.—
Po vozovih od 2000 kg dalje, na dom postavljen . . . 36.—
Na drobno na dom postavljen . . . 40.— za 100 kg

Glavno zastopstvo:

Božidar Guštin - Maribor

Pisarna: Cankarjeva 1 Skladišče: Cankarjeva 24 - tel. 400

Piljalka: B. Kreiner & sin, trgovina s kurivom Maribor, Črtomirova ulica 6, pri Koroškem kolodvoru

**Veesejem v Leipzigu
Leipziger Messe**

4. — 10. März 1928

je največji kupčijski trg sveta in največji vzorčni veesejem v Evropi. Zastopanih je nad 1600 blagovnih skupin vseh strok. Nad 10.000 razstavljalcev iz 21 držav razstavlja najboljše in najdovršnejše blago 212

Pojasnila daje
Častno zastopstvo za mariborsko oblast:
Kemijski laboratorij
za industrijo, kmetijstvo in trgovino,
Maribor, Trg svobode 3

Ne pozabite!

Modna trgovina Jos. Karničnik
se je preselila
na Glavni trg št. 11

ter kupite samo tu moderne **ovratnike** najboljše vrste: trde in poltrde za reklamno ceno 9 in 7 Din (poprej 18 Din), moderne **samoveznice** v najlepši izbiri, pravilne **srajce** za frak in smoking ter vse druge modne predmete po posebno nizki reklamni ceni.

Med. univ.

D^r. Josip Marcius

ordinira od 10.—12. in od 14.—17. ure
v Gosposki ulici 40, I. nad.

387 **Maribor**

Taft-svilo

a 88 Din dobite pri

J. Trpinu, Maribor
Glavni trg 17 20a Glavni trg 17

Domače koline Fureš

soboto, dne 18. in nedeljo 19. februarja 1928 v gostilni Kristine Vollgruber, Frankopanova ulica št. 17 **jeterne, krvave in pečene klobase.** Ponedeljek, dne 20. februarja 1928 „Družabni večer“, svira ciganska godba. Za izborna kuhinja in prvovrstno vino je priskrbljeno. Za obilen obisk se priporoča **gostilničarka.** 406

ŠTAJERSKA ZIMSKA
OCENJEVALNA VOŽNJA 1928
3 B. S. A.
BREZ KAZENSKÉ TOČKE NA CILJU

B.S.A.

JUŽNO - AFRIŠKA
TOURIST TROPHY 1928

4 B. S. A. ZMAGOVALCI
V 600 ccm SENJORSKEGA RAZREDA

MOTOCIKLI

so najboljši in najtrpežnejši

Zahtevajte prospekte in cenike!

Pooblaščno zastopstvo B.S.A. motorcycles

Trg svobode 6 MARIBOR Trg svobode 6
PODZASTOPSTVO ZA PTUJ IN OKOLICO J. SPRUSCHINA, PTUJ